



Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ



HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

21 Temmuz / 2023

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.



TCMB, PPK kararı öncesi görünüm & Körfez fonlaması

- ❑ Bu hafta ülkenin en önemli ekonomi gündemi TCMB'nin Perşembe günü almış olduğu PPK kararı idi.
- ❑ Karar öncesinde ekonomiye dair en önemli sinyal Cumhurbaşkanının öncesinde Bakanlık düzeyinde temaslarda bulunulan Körfez turundan geldi.
- ❑ Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 17-19 Temmuz tarihlerini kapsayan üç günlük Körfez ülkeleri turunda yakın geleceğe yönelik olarak savunmadan enerjiye pek çok anlaşmanın duyurusu yapıldı, Türkiye'ye yeni sıcak para girişlerinin olacağına da sinyalleri verildi.
- ❑ Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ilk durağı olan Suudi Arabistan'da yatırım, savunma sanayisi, enerji, savunma ve iletişim alanlarında beş yeni anlaşma imzalandı. Buna göre iki ülke arasında doğrudan yatırımların teşvik edilmesi, iletişim, enerji ve savunma sanayinde iş birliğinin güçlendirilmesi konusunda işbirliği için adım atıldı.
- ❑ Körfez turunun son durağı olan BAE'de ise Türk heyeti ile BAE heyeti arasında 50,7 milyar dolarlık 13 anlaşma imzalandığı duyuruldu. Türkiye'ye deprem finansmanı kapsamında 8,5 milyar dolar borç da vereceği belirtilen BAE'nin Türk Eximbank'a da 3 milyar dolar büyüklükte finansman sağlanması için anlaşma imzalandığı ifade ediliyor.
- ❑ Söz konusu anlaşmaların Türkiye iş dünyasına tanıtılması için ise sonbaharda İstanbul'da "Ticaret ve Yatırım Forumu" düzenleneceği açıklandı.

TCMB, PPK kararı öncesi görünüm & Sıcak para kulisi

- ❑ Bahsi geçen Körfez yatırımları adından da anlaşılacağı üzere uzun vadeli idi.
- ❑ Diğer taraftan Haziran ayından bu yana dolar karşısında yüzde 30 değer kaybeden TL 'a can suyu olması bakımından sıcak para olarak tabir edilen kısa vadeli döviz girişine de ihtiyaç vardı.
- ❑ «Kısa vadede sıcak para girişi" konusunda kulislere yansıyan bazı haberlerde; 8.5 milyar dolarlık sukuk ihracı ve Eximbank üzerinden 3 milyar dolar ihracat desteği Yani toplamda 11.5 milyar dolarlık 'taze para' girişi konuşuluyor. Bu konuda henüz resmi bir açıklama yapılmadı.
- ❑ Bazı ekonomistler, BAE anlaşmalarının ve bu kulis bilgilerinin Perşembe günkü Merkez Bankası faiz kararına denk gelmesine dikkat çekti.
- ❑ Ekonomistler, özellikle sıcak para girişi kulislerine işaret ederek, bu gelişme ışığında, TCMB'nin faizi, piyasa beklentilerinden daha düşük tutabileceğini ifade etmişti.
- ❑ Bloomberg anketine göre ise medyan beklenti yüzde 20 düzeyinde yani 500 bp artış yapılması yönünde idi.

TCMB, PPK kararı öncesi görünüm & Döviz piyasası

- ❑ Döviz kurları PPK kararı öncesi yeni bir atağa geçmişti; euro 30, dolar kuru 27 liraya ulaşmıştı.
- ❑ Kurlardaki bu volatilitenin nedenleri arasında ilki merkez bankasının artık piyasaya döviz sürerek kura müdahale etmemesiydi. Aslında buna kurda normalleşme de denilebilir, bu durum kur üzerindeki baskıyı aldığı gibi lirada bollaşmayı da beraberinde getirmişti.
- ❑ İkincisi KKM'den dönüşlerin TL yerine dövize gitmesiydi; bu da döviz talebindeki arttırmak demektir.
- ❑ Üçüncü bir faktör olarak da TL mevduat faizlerindeki düşüşün bu ürüne olan talebi düşürmesi konusu ön plana çıkmıştı.

Dolar/TL'de Haziran başından bu yana artış oranı yüzde 29,83



TCMB'nin faiz kararı eleştiri aldı

- ❑ TCMB PPK , Hafize Gaye Erkan başkanlığında ikinci kez toplandı. Kurul, politika faizini yüzde 15'ten yüzde 17,5'e yükseltti.
- ❑ Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamada, "Sadeleşme süreci, etki analizleri dikkate alınarak kademeli olarak devam edecektir. Bu kapsamda Kurul, faiz artırımının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararları almıştır" denildi.
- ❑ Karar böylece medyan beklenti olan yüzde 20'nin altında kalmış oldu ve yurtdışında da yankı buldu:
- ❑ FT "Türkiye, enflasyonu dizginlemek için üst üste ikinci ayda faiz artırdı" başlıklı haberinde, "Faiz artışı, Erdoğan'ın yeniden seçilmesinin ardından ekonomi politikalarını nasıl elden geçirdiğinin son işareti oldu" ifadelerine yer verdi. Haberde, "Ekonomistler, ithalat maliyetini artıran zayıf lira ve vergi artışlarının yeni bir enflasyon dalgasını tetikleyeceğini söylüyor. Bank of America bu hafta enflasyonun Mayıs 2024'e kadar yüzde 65'e ulaşmasını beklediğini söyledi" ifadeleri yer aldı.
- ❑ ABD'li finans ajansı Wall Street Journal da faiz artışının piyasaları hayal kırıklığına uğrattığını belirtti. Jared Malsin imzalı haberde, "Faizleri sadece 2,5 puan artırma kararı, yeni ekonomi ekibinin, Erdoğan'a karşı koyacak gücü olmadığına dair endişeleri artıracak" ifadeleri yer aldı. Haberde "Erkan'ın merkez bankası başkanı olarak aldığı karar, ortodoks politikaya derhal dönüş çağrısı yapan bazı yatırımcıları ve analistleri de hayal kırıklığına uğrattı" ifadeleri kullanıldı.

Miktarsal sıkılaşmanın ilk adımı KKM'de atıldı

- TCMB, faiz toplantısı sonrası sinyali verilen, zorunlu karşılık adımı attı. Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesapları için zorunlu karşılık oranı tüm vadelerde yüzde 15 oldu. Ocak ayında, 3 aydan uzun süreli KKM'lerde zorunlu karşılıklar sıfırlanmıştı.
- Zorunlu karşılıklar, 21 Temmuz hesaplama tarihi itibarıyla hesaplanacak yükümlölükler üzerinden 4 Ağustos'tan itibaren tesis edilecek.
- Miktarsal sıkılaştırma kapsamında, KKM ödemeleri kaynaklı piyasadaki likidite fazlasının zorunlu karşılıklarla çekilmesi bekleniyor. Hesaplanan tutar ise 500 milyar TL'ye yakın.
- Ayrıca 6 aydan uzun TL mevduattaki tüm oranlar da sıfırlandı.
- Aşağıda BDDK 14 Temmuz haftası mevduat ve KKM bakiyeleri görölmektedir:

	Mevduat	TP	YP	TOPLAM
1	Mevduat (Katılım Fonu) (2+5+8)	6.959.650	5.195.209	12.154.859
2	Gerçek Kiřiler (3+4)	3.955.437	3.265.333	7.220.770
3	a) Vadesiz	579.263	2.062.131	2.641.395
4	b) Vadeli	3.376.173	1.203.201	4.579.375
5	Ticari Kuruluřlar (6+7)	2.281.337	1.808.435	4.089.772
6	a) Vadesiz	470.913	1.029.747	1.500.661
7	b) Vadeli	1.810.423	778.687	2.589.111
8	Resmi ve Diğer Kuruluřlar (9+10)	722.876	121.440	844.316
9	a) Vadesiz	193.144	71.491	264.635
10	b) Vadeli	529.732	49.948	579.680
11	Sigortaya Tabi Mevduat (Bilgi)	2.744.593	-	2.744.593
12	Kur Korumalı TL Mevduat ve Katılma Hesapları (Bilgi için)	2.962.275	-	2.962.275

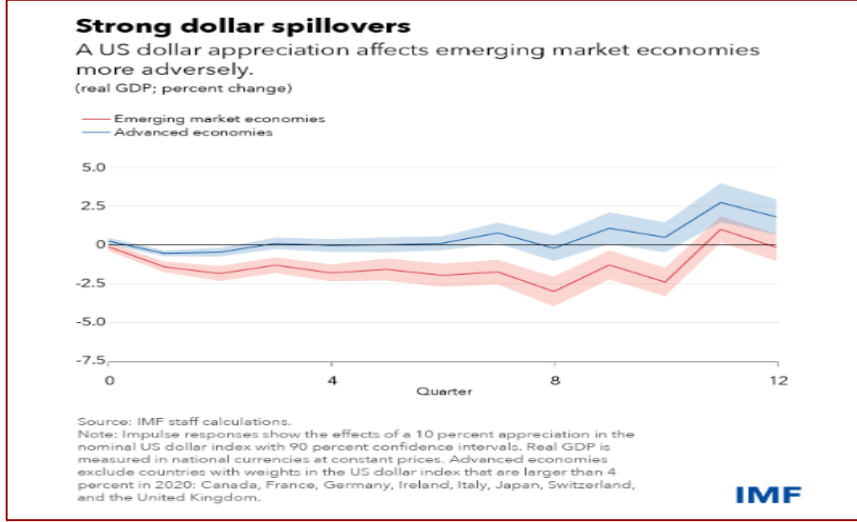
Çin büyümesi beklentinin altında kaldı

- ❑ Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi, ilk üç ayda yüzde 2,2 büyümesine karşın, ikinci çeyrekte sadece yüzde 0,8 düzeyinde büyüme gerçekleştirebildi. Yıllık bazda ise yüzde 7.1 olan beklentinin altında kalarak yüzde 6.3 büyüdü ki 7 altında gerçekleşen bir büyüme ülkenin potansiyeli açısından daralma olarak görülebilir.
- ❑ Endüstriyel faaliyetlerden ticari yatırımlara kadar bir dizi veri de önümüzdeki aylar için olumsuz bir tablo çiziyor.
- ❑ Yavaşlığın arkasında üç temel etken var. İlk olarak, Çin'in ihracata dayalı ekonomisi, yüksek faiz oranları gelişmiş ekonomilerin Çin mallarına olan talebi düşürmüş durumda..
- ❑ İkincisi, tüketici güveninde görülen zayıflama ki Pandemi sürecinde tasarruflar oluşmasına rağmen, perakende satışlar azalıyor. Bunda bir etken de konut fiyatlarındaki düşüşün harcamalarda servet etkisini azaltmış olması. Ülkede genç işsizlik de yüzde 20'nin üzerine çıkmış durumda.
- ❑ Son olarak ise ABD ile yaşanan teknoloji savaşının ticari yatırımlarda baskı yaratmış olması büyümedeki daralmanın bir etkeni olarak ifade edilebilir.

İngiltere'de hem enflasyon hem de güven düşüyor

- ❑ Birleşik Krallık enflasyonu Haziran'da 15 ayın en düşük seviyesi olan yüzde 7,9'a geriledi, bu beklenenden daha büyük bir düşüşle sterlini düşürdü, emlak hisselerini yükseltti ve başbakan Rishi Sunak için bir destek olarak geldi.
- ❑ Böylece piyasalarda BoE'nin 3 Ağustos'taki toplantısında 50 bp yerine 25 bp artış yapması yönünde beklenti oluştu.
- ❑ Genel olarak İngiltere enflasyonu, ekonomistlerin artan enerji maliyetleri ve işgücü kıtlığının bir kombinasyonunu işaret etmesiyle , diğer G7 ülkelerine göre daha yüksek olmaya devam ediyor.
- ❑ Haziran ayı enflasyonu beklentinin üzerinde düşüş kaydetmiş olsa da ülkede tüketici güveninde büyük düşüş gözlemlendi:
- ❑ Araştırma grubu GfK Cuma günü yaptığı açıklamada, Britanyalıların kişisel mali durumlarını ve daha geniş ekonomik umutlarını nasıl gördüklerini ölçen tüketici güven endeksinin Temmuz ayında bir önceki aya göre altı puan düşerek eksi 30'a düştüğünü açıkladı.

Haftanın grafiği- Gelişen ekonomiler güçlenen doların yükünü taşıyor



ABD dolarının geçen yıl güçlenerek 20 yılın en yüksek seviyesine ulaşmasının küresel ekonomi üzerinde önemli etkileri oldu.

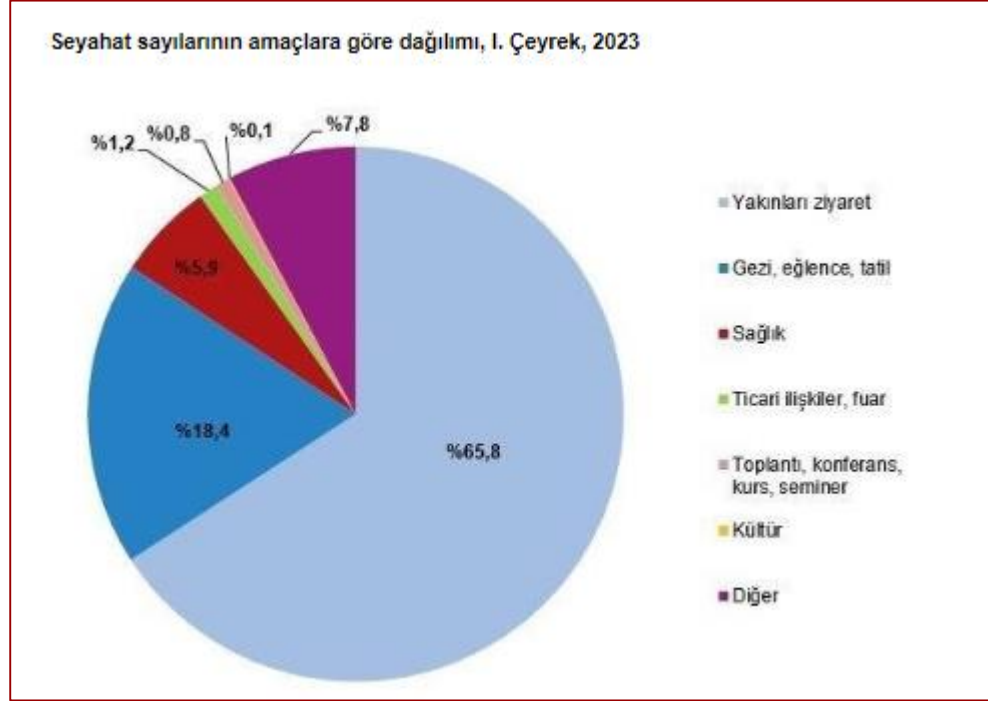
Gelişmekte olan piyasa ekonomilerinde, küresel finansal piyasa güçlerine bağlı yüzde 10'luk bir ABD doları değerlenmesi, ekonomik üretimi bir yıl sonra yüzde 1,9 oranında azaltıyor ve bu sürüklenme iki buçuk yıl sürüyor. Buna karşılık, gelişmiş ekonomilerdeki olumsuz etkiler, boyut olarak önemli ölçüde daha küçük, bir çeyrek sonunda yüzde 0,6 ile zirve yapıyor ve bir yıl içinde büyük ölçüde ortadan kalkıyor.

Haftadan kalanlar

- ❑ Türkiye ve İngiltere, hacmi 23,5 milyar sterline (30 milyar dolar) ulaşan modernize edilmiş yeni bir serbest ticaret anlaşmasını müzakere etmeye başlayacaklarını açıkladı.
- ❑ AB, Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesine olumlu sinyal verdi; koşullarını açıkladı
- ❑ ÖTV'deki artışı savunan ve son akaryakıt zamlarını değerlendiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, Gabar'da keşfedilen petrolün 2024'ten itibaren vatandaşın cebine yansıtacağını belirtti.
- ❑ Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'ndan (BTK) yapılan açıklamaya göre Twitter'a reklam verilmesi yasaklandı.
- ❑ Zeytinyağı ihracatında, kg başına 20 cent Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu kesintisi yapılacak.
- ❑ AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Rusya'nın Karadeniz Tahıl Girişimi anlaşmasından çekilmesinden sonra Ukrayna limanlarını bombaladığını ve büyük miktarda tahılın yandığını, son gelişmelerin "büyük bir gıda krizine yol açacağını" belirtti.
- ❑ Haftanın son işlem gününde Çin ekonomik teşvik hamlelerin talebi artıracığı beklentisi, baz metal piyasalarında endeksleri yeşile boyadı.
- ❑ Fed'in bu ay faiz artırdıktan sonra geri adım atacağına işaret eden verilerle ons altın iki ayın en yüksek seviyesine sıçradı.
- ❑ Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, iş dünyasının temsilcileriyle bir araya geldiği toplantıda; para politikasının yanı sıra maliye politika ve yapısal reformlar ile Türkiye finansal istikrarını pekiştirmek istediklerini belirtti.
- ❑ Trump'ın avukatlarının gizli belgeler davasının, 5 Kasım 2024'te yapılacak ABD başkanlık seçimi sonrasına bırakılması talebi red edildi.
- ❑ CHP'li Kasap, en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine yükseltilmesi için kanun teklifi verdi.
- ❑ CHP'den EPDK önünde zam protestosu: Halk, borcu borçla kapatmaya çalışıyor
- ❑ EBRD: Türkiye'nin son ekonomik adımları doğru yönde.

Hanehalkı Yurt İçi Turizm, I. Çeyrek: Ocak-Mart, 2023

- ❑ Ocak, Şubat ve Mart aylarından oluşan I. çeyrekte, yurt içinde ikamet eden 8 milyon 601 bin kişi seyahate çıktı. Seyahate çıkanların bir ve daha fazla geceleme kaydı ile ülke içinde yaptıkları toplam seyahat sayısı bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %14,5 artarak 10 milyon 90 bin seyahat olarak gerçekleşti. Bu çeyrekte seyahate çıkanlar 74 milyon 530 bin geceleme yaptı. Ortalama geceleme sayısı 7,4 gece oldu.
- ❑ Seyahate çıkanlar, 22 milyar 271 milyon 455 bin TL harcadı



Motorlu Kara Taşıtları, Haziran 2023

- ❑ Haziran ayında 193 bin 688 adet taşıtın trafiğe kaydı yapıldı
- ❑ Haziran ayında trafiğe kaydı yapılan taşıtların %46,1'ini motosiklet, %39,1'ini otomobil, %8,4'ünü kamyonet, %4,1'ini traktör, %1,6'sını kamyon, %0,3'ünü minibüs, %0,3'ünü otobüs ve %0,1'ini özel amaçlı taşıtlar oluşturdu.
- ❑ Trafiğe kaydı yapılan taşıt sayısı bir önceki aya göre %13,4 azaldı
- ❑ Haziran ayında trafiğe kaydı yapılan taşıt sayısı bir önceki aya göre kamyonunda %28,6, özel amaçlı taşıtta %27,2, minibüste %25,9, traktörde %19,1, kamyonette %15,8, otomobilde %12,9, motosiklette %11,9 ve otobüste %9,0 azaldı.

